

Sygn. akt III AUa 728/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 czerwca 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie - Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Romana Mrotek
Sędziowie:	SSA Zofia Rybicka-Szkibiel (spr.) SSA Urszula Iwanowska
Protokolant:	St. sekr. sąd. Elżbieta Kamińska

po rozpoznaniu w dniu 26 maja 2015 r. w Szczecinie

sprawy Z. J.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

o emeryturę

na skutek apelacji organu rentowego

od wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 24 lutego 2014 r. sygn. akt VI U 952/13

zmienia zaskarżony wyrok i oddała odwołanie.

SSA Urszula Iwanowska SSA Romana Mrotek SSA Zofia Rybicka-Szkibiel

Sygn. akt III AUa 728/14

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 20 maja 2013r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. odmówił Z. J. przyznania prawa do emerytury, ponieważ nie został udowodniony do dnia 01.01.1999r. wymagany 15 letni okres pracy w szczególnych warunkach.

W odwołaniu od decyzji Z. J. wskazał, iż w latach 1970 – 1974 pełnił służbę wojskową w Jednostce (...) i rozkazem dziennym był przydzielony do pracy w charakterze spawacza, co potwierdza książeczka spawacza, karta spawacza oraz zaświadczenie o wynagrodzeniu. Ubezpieczony podał, iż po wyjściu z wojska podjął pracę w terminie nie przekraczającym 30 dni również w charakterze spawacza i przepracował 13 lat, 4 miesiące i 17 dni w warunkach szczególnych.

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych wniósł o jego oddalenie w całości, z argumentacją jak w zaskarżonej decyzji. Organ rentowy wskazał, iż do okresów pracy wykonywanej w szczególnych warunkach zaliczył okresy: od 8 listopada 1974 r. do 20 stycznia 1975 r., od 21 stycznia 1975 r. do 4 lutego 1975 r., od 9 lutego 1975 r. do 31 stycznia 1977 r., od 1 lutego 1977 r. do 14 kwietnia 1978 r., od 15 kwietnia 1978 r. do 28 lutego 1980 r., od 31 marca 1980 r. do 31 marca 1988 r., które zostały prawidłowo udokumentowane świadectwami pracy w warunkach szczególnych. Organ rentowy wskazał, iż na kwestionowany okres zatrudnienia podczas służby wojskowej od 5 lutego 1970 r. do 9 października 1974 r. ubezpieczony nie przedłożył świadectwa wykonywania prac w szczególnych warunkach stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Zdaniem organu rentowego fakt ten nie wynika jednoznacznie z treści przedłożonych dokumentów w postaci zaświadczenia jednostki wojskowej z dnia 2 października 1974 r. i z karty spawacza, wobec czego dokumenty te nie mogły stanowić dowodu potwierdzającego wykonywanie pracy w szczególnych warunkach, tym bardziej że w świetle zaświadczenia ubezpieczony równolegle wykonywał obowiązki ślusarza wykraczające poza prace w szczególnych warunkach. Odnosząc się do treści odwołania ZUS zaznaczył, że ubezpieczony przed służbą wojskową nie pracował w warunkach szczególnych.

Na rozprawie w dniu 22 listopada 2013r. wnioskodawca wniósł o przyznanie mu emerytury od dnia 1 maja 2013r.

Wyrokiem z dnia 24 lutego 2014r. Sąd Okręgowy w Szczecinie VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał ubezpieczonemu prawo do emerytury od dnia 7 lipca 2013r. i oddalił odwołanie w pozostałym zakresie. Sąd ustalił, że Z. J. urodził się (...), nie jest członkiem OFE, na dzień 1 stycznia 1999r. posiadał ogólny staż pracy wynoszący 28 lat 1 miesiąc i 2 dni. W okresie od 27 października 1970 r. do 9 października 1974 r. wnioskodawca pełnił czynną służbę wojskową, w tym:

- w dniu 27 października 1970 r. został przydzielony do Kompani Szkolnej (...) w Jednostce Wojskowej (...) w G.,
- z dniem 23 października 1971r. został przeniesiony do jednostki wojskowej (...) w G.. W dniu 26 maja 1973 r. Z. J. zdał egzamin kwalifikacyjny w specjalności wojskowej(...) i rozkazem (...) z dnia 23 czerwca 1973 r. uzyskał 3 klasę specjalisty wojskowego w wojskach inżynieryjno-budowlanych. W okresie od 8 kwietnia 1974 r. do 28 czerwca 1974 r. Z. J. odbywał w Jednostce Wojskowej (...) trzymiesięczny kurs spawacza. Rozkazem Dowódcy(...)Pułku (...)Budowlanego z dnia 1 lipca 1974 r. po zakończonym kursie spawaczy ubezpieczony został skierowany do macierzystego pododdziału i wyznaczony na stanowisko spawacza. W dniu 31 lipca 1974 r. ubezpieczony ukończył (...) Szkołę Zawodową dla Pracujących w G. w zawodzie spawacza. W czasie odbywania służby wojskowej w okresie od 5 lutego 1970 r. do dnia 9 października 1974r. wnioskodawca wykonywał prace w zawodzie ślusarza-spawacza za wynagrodzeniem w wysokości 10,50 zł.

Sąd Okręgowy ustalił, że w okresie od 8 listopada 1974r. do dnia 31 stycznia 1977r. wnioskodawca był zatrudniony w Przedsiębiorstwie Państwowym (...) w S. Oddział w G., wykonywał pracę w szczególnych warunkach na stanowisku spawacza elektrycznego i ślusarza remontowego w kanale. W okresie od 1 lutego 1977r. do dnia 16 lutego 1983r. wnioskodawca był zatrudniony w Spółdzielni (...) w Oddziale w G., wykonywał pracę w szczególnych warunkach na stanowisku mechanika w kanałach remontowych przy naprawie pojazdów mechanicznych lub szynowych oraz na stanowisku brygadzysty warsztatowego. W okresie od 17 lutego 1983r. do dnia 31 marca 1988r. . wnioskodawca był zatrudniony w Przedsiębiorstwie Państwowym Użyteczności Publicznej (...), wykonywał pracę w szczególnych warunkach na stanowisku mechanika napraw pojazdów samochodowych w kanałach remontowych.

Na podstawie powyższego stanu faktycznego Sąd meriti uznał, że odwołanie okazało się uzasadnione. Przywołując treść art. 24 ust. 1 i art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2009 Nr 153, poz. 1227 ze zm.; dalej jako: ustawa emerytalna) oraz rozporządzenie Rady Ministrów z 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.) wskazał, że w sprawie poza sporem pozostawał fakt, że ubezpieczony ukończył 60 rok życia, nie przystąpił do Otwartego Funduszu Emerytalnego oraz że łączny jego staż ubezpieczeniowy na dzień 1 stycznia 1999 roku wynosił 28 lat, 1 miesiąc i 2 dni. Do stażu pracy w warunkach szczególnych organ rentowy zaliczył ubezpieczonemu 13 lat, 4 miesiące i 17 dni zatrudnienia. Wszystkie uznane przez

organ rentowy okresy wykonywania prac wymienionych w wykazie A załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 roku zostały potwierdzone w świadectwach pracy w szczególnych warunkach. Z dokumentów tych wynika, że ubezpieczony w pełnym wymiarze czasu wykonywał prace przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym lub pracował w kanałach remontowych przy naprawie pojazdów mechanicznych.

Zasadniczą kwestią poddaną rozstrzygnięciu Sądu Okręgowego było to, czy okres odbywania przez ubezpieczonego zasadniczej służby wojskowej od dnia 27 października 1970r. do dnia 9 października 1974r. można zaliczyć do okresu pracy w warunkach szczególnych. Rozważania w tej mierze Sąd rozpoczął od stwierdzenia, że warunki emerytalne dla osób, które okres zatrudnienia w szczególnych warunkach osiągnęły w dniu wejścia w życie ustawy o emeryturach i rentach z FUS są określone nie w ustawie emerytalnej, a w przepisach dotychczasowych (art. 32 ust. 4 ustawy) i określa się je na podstawie uregulowań zwartych w powołanym rozporządzeniu z dnia 8 lutego 1983r. Sąd powołał się na orzecznictwo Sądu Najwyższego, m. in wyrok z dnia 9 marca 2010 r. (I UK 333/09) w którym wyraził pogląd, że dla kwalifikacji okresu zasadniczej służby wojskowej jako okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach, należy stosować regulacje prawne obowiązujące w okresie odbywania tej służby. Do regulacji tych zaliczył art. 108 ust. 1 ustawy o powszechnym obowiązku obrony PRL oraz rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 22 listopada 1968 r. w sprawie szczególnych uprawnień żołnierzy i ich rodzin. Przepisy te, w powiązaniu z § 19 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, stanowiącym, że przy ustalaniu okresów pracy w szczególnych warunkach uwzględnia się również okresy takiej pracy, wykonywanej przed dniem wejścia w życie rozporządzenia, oraz że prace dotychczas zaliczone do I kategorii zatrudnienia w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 4 maja 1979 r. w sprawie pierwszej kategorii zatrudnienia (Dz. U. Nr 13, poz. 86 ze zm.), uważa się za prace wykonywane w szczególnych warunkach, stanowią - według utrwalonego poglądu tego Sądu - podstawę wliczenia okresu zasadniczej służby wojskowej do uprawnień wynikających z systemu zabezpieczenia społecznego, w tym do uprawnień emerytalnych przewidzianych w art. 184 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Sąd Okręgowy dalej podkreślił, że w wyrokach z dnia 6 kwietnia 2006 r. (III UK 5/06) oraz z dnia 25 lutego 2010 r. (II UK 219/09 i II UK 215/09) Sąd Najwyższy przyjął, że okres zasadniczej służby wojskowej odbytej w czasie trwania stosunku pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze zalicza się do stażu pracy wymaganego do nabycia prawa do emerytury w niższym wieku emerytalnym, jeżeli pracownik w ustawowym terminie zgłosił swój powrót do tego zatrudnienia. W kolejnych orzeczeniach Sąd Najwyższy prezentował jednolitą wykładnię przepisów, według której okres służby wojskowej dla żołnierza zatrudnionego przed powołaniem do czynnej służby wojskowej w warunkach szczególnych (I kategorii zatrudnienia), który po zakończeniu tej służby podjął zatrudnienie w tych samych warunkach, jest nie tylko okresem służby w rozumieniu art. 6 ust. 1 pkt 4 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, ale także okresem pracy w szczególnych warunkach w rozumieniu § 3 i 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach (np. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 24 listopada 2009 r., II UK 215/09, z dnia 9 marca 2010 r., I UK 333/09, z dnia 24 maja 2012 r., II UK 265/11).

Zdaniem Sądu Okręgowego, warunki wliczenia zasadniczej służby wojskowej do zatrudnienia w szczególnych warunkach (ówcześnie I kategorii zatrudnienia) zostały określone w ustawie z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej oraz w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 22 listopada 1968 r. w sprawie szczególnych uprawnień żołnierzy i ich rodzin, a to zgodnie z treścią przepisów art. 107 i art. 108 ustawy w brzmieniu obowiązującym do dnia 5 sierpnia 1979r. oraz postanowieniami § 5 ust. 1 i §7 ust. 1 i ust. 2 cyt. rozporządzenia. Z przedstawionych regulacji a zwłaszcza z §7 ust. 1 w zw. z §5 ust. 1 wynika jednoznacznie, iż w zakresie objętym delegacją przepisów art. art. 107 ust. 3 i 108 ust. 4 ustawy o powszechnym obowiązku obrony, rozporządzenie z dnia 22 listopada 1968 r. rozszerzyło przywilej zaliczenia czasu odbywania służby wojskowej do okresu zatrudnienia w zakresie wszelkich uprawnień związanych z zatrudnieniem oraz w zakresie szczególnych uprawnień uzależnionych od wykonywania pracy na określonym stanowisku lub w określonym zawodzie - na żołnierzy, którzy w ciągu 30 dni od dnia zwolnienia ze służby wojskowej podjęli pracę u nowego pracodawcy. Przepisy te należy tłumaczyć tak, że okres zasadniczej służby wojskowej jest okresem pracy na takich samych warunkach, jak po odbyciu służby, a poborowy

odbywający służbę uważany jest za pracownika. Podkreślić należy, iż Sąd Najwyższy stoi na stanowisku, iż sumowanie się kolejnych okresów ubezpieczenia, uznawanych za takie w czasie ich realizacji, stwarza staż, którego uzyskanie uzasadnia oczekiwanie przyszłych świadczeń. Oczekiwanie to powinno korzystać z ochrony i taką funkcję spełnia odwołanie się w art. 31 ust. 4 i art. 184 do regulacji obowiązujących przed wejściem w życie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, powodujące utrwalenie sytuacji sprzed dnia 1 stycznia 1999 r. bez wprowadzania innego sposobu wyliczenia stażu ubezpieczenia (wyroki Sądu Najwyższego z dnia 17 maja 2012r., I UK 399/11, z dnia 23 kwietnia 2010 r., II UK 313/09, OSNP 2011 nr 19-20, poz. 260 i z dnia 13 lipca 2011 r., I UK 12/11). W ocenie Sądu, z okoliczności niniejszej sprawy wynika zaś, że Z. J. po odbyciu zasadniczej służby wojskowej w ciągu 30 dni podjął zatrudnienie w Przedsiębiorstwie Państwowym (...) w S. Oddział w G. i w czasie tego zatrudnienia (w okresie od 8 listopada 1974r. do dnia 31 stycznia 1977r.) stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę w szczególnych warunkach na stanowisku spawacza elektrycznego i ślusarza remontowego w kanale. Tak więc w oparciu o regulacje §7 ust. 1 w zw. z §5 ust. 1 okres odbytej służby wojskowej od 27 października 1970 r. do 9 października 1974 r. winien być doliczony wnioskodawcy do okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach w Przedsiębiorstwie Państwowym (...) w S. Oddział w G.. Za taką wykładnią przepisów dotyczących zaliczania okresu służby wojskowej do okresu zatrudnienia żołnierzom wcześniej nie zatrudnionym przemawia też przepis §7 ust. 2, zgodnie z którym również żołnierzowi, który z ważnych przyczyn nie podjął poprzedniego zatrudnienia, wlicza się do okresu zatrudnienia w nowym zakładzie pracy, w zakresie uprawnień określonych w § 5 ust. 1, także czas zatrudnienia w zakładzie pracy, w którym był pracownikiem w dniu powołania do służby wojskowej, jeżeli spełnił warunek określony w ust. 1. Także treść §9 rozporządzenia z dnia 22 listopada 1968 r. wyraźnie ograniczająca zakres uprawnień żołnierza w przypadku przekroczenia terminu, o którym mowa w §7 ust. 1 potwierdza prawidłowość dokonanej wykładni.

Zdaniem Sądu meriti, omawiane regulacje art. 108 ust. 2 i 4 ustawy o powszechnym obowiązku obrony oraz §7 ust. 1 w zw. z §5 ust. 1 rozporządzenia z dnia 22 listopada 1968 r. miały stanowić zachętę dla żołnierzy przeniesionych do rezerwy do jak najszybszego podjęcia pracy, czy to u poprzedniego, czy też u nowego pracodawcy. Nabyte z mocy prawa na podstawie tych przepisów przywileje nie mogą być obecnie zignorowane. Podsumowując dotychczasowe rozważania Sąd stwierdził, że w okolicznościach niniejszej sprawy należało zaliczyć wnioskodawcy do stażu pracy w warunkach szczególnych okres odbywania zasadniczej służby wojskowej. Ubezpieczony w terminie 30 dni po odbyciu służby wojskowej podjął zatrudnienie w warunkach szczególnych (zaliczanych wówczas do prac w I kategorii zatrudnienia) w Przedsiębiorstwie Państwowym (...) w S. Oddział w G.. Okres zasadniczej służby wojskowej wnioskodawcy (prawie 4 lata) łącznie z okresem zaliczonym już przez organ rentowy ubezpieczonemu do stażu pracy w warunkach szczególnych (13 lat i 26 dni) wynosi ponad 15 lat. Uwzględniając fakt, że ubezpieczony spełnia także pozostałe określone w powyższych przepisach przesłanki przyznania prawa do wcześniejszej emerytury należało uwzględnić jego odwołanie i przyznać Z. J. prawo do emerytury.

W ocenie Sądu Okręgowego w zebranych w sprawie materiale dowodowym brak jest podstaw, by uznać, że w okresie odbywania zasadniczej służby wojskowej wnioskodawca był związany z jednostką wojskową umową o pracę. Kwestia ta jest o tyle istotna, że do okresów pracy w szczególnych warunkach można zaliczyć tylko prace wykonywane w ramach stosunku pracy. Z zaświadczeń, wyciągów z rozkazów dziennych oraz z ksiąg ewidencyjnych wynika wprost, iż wnioskodawca miał jedynie status żołnierza odbywającego zasadniczą służbę wojskową. W czasie kiedy wnioskodawca odbywał zasadniczą służbę wojskową normą było szkolenie, a następnie kierowanie żołnierzy do różnych prac, w ramach chociażby wojsk inżynieryjno-budowlanych. Wykonywanie takiej pracy w ramach odbywania służby wojskowej nie skutkowało jednak nawiązaniem stosunku pracy. Sąd podkreślił, że zgodnie z treścią art. 100 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, prawo do świadczeń określonych w ustawie powstaje z dniem spełnienia wszystkich warunków wymaganych do nabycia tego prawa, natomiast stosownie do treści art. 129 ust.1 tej ustawy świadczenia wypłaca się od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym złożono wniosek. W przypadku ubezpieczonego spełnienie wszystkich warunków otrzymania prawa do wcześniejszej emerytury nastąpiło w dniu 7 maja 2013r., zatem prawo do emerytury należało mu przyznać od dnia 7 maja 2013r. Żądanie przyznania emerytury za okres od 1 do 6 maja 2013r. winno zaś zostać oddalone. Na skutek omyłki w punkcie I wyroku emeryturę przyznano od dnia 7 lipca 2013r.

W tym stanie rzeczy, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., Sąd Okręgowy zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał ubezpieczonemu prawo do emerytury.

Apelację od powyższego wyroku wywiódł organ rentowy, zaskarżając rozstrzygnięcie w całości. Zaskarżonemu wyrokowi zarzucił naruszenie prawa materialnego art. 32 w zw. z art. 46 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. Nr 39 poz. 353 z 2004r. ze zm.) poprzez błędną ich wykładnię i niewłaściwe zastosowanie polegające na wliczeniu do okresu pracy w warunkach szczególnych okresu odbywania zasadniczej służby wojskowej.

Wskazując na powyższe apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie odwołania. W uzasadnieniu apelacji podniósł, że w oparciu o regulacje §7 ust. 1 w zw. z §5 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 22 listopada 1968r. w sprawie szczególnych uprawnień żołnierzy i ich rodzin, okres odbytej służby wojskowej winien być, zdaniem Sądu, doliczony wnioskodawcy do okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach w Przedsiębiorstwie Państwowym (...) w S. Oddział w G.. Za taką wykładnią przepisów dotyczących zaliczania okresu służby wojskowej do okresu zatrudnienia żołnierzom wcześniej nie zatrudnionym przemawia też, zdaniem Sądu, przepis §7 ust.2, zgodnie z którym również żołnierzowi, który z ważnych przyczyn nie podjął poprzedniego zatrudnienia, wlicza się do okresu zatrudnienia w nowym zakładzie pracy, w zakresie uprawnień określonych w §5 ust.1, także czas zatrudnienia w zakładzie pracy, w którym był pracownikiem w dniu powołania do służby wojskowej, jeżeli spełnił warunek określony w ust. 1.

Zdaniem pozwanego, wyrok w takim brzmieniu nie odpowiada prawu. Zgodnie z art.108 ust.1 ustawy z 21 listopada 1967r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej, okres odbytej zasadniczej lub okresowej służby wojskowej zalicza się do okresu zatrudnienia, w zakresie wszelkich uprawnień związanych z zatrudnieniem, pracownikom, którzy po odbyciu tej służby podjęli zatrudnienie w tym samym zakładzie, w którym byli zatrudnieni przed powołaniem do służby, albo w tej samej gałęzi pracy. Apelujący powołał się na wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 3 marca 2009r. sygn. akt III AUa 14/09 i wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 kwietnia 2006r. sygn. akt IIIUK 5/06, gdzie stwierdzono, iż okres zasadniczej służby wojskowej odbytej w czasie trwania stosunku pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze zalicza się do stażu pracy wymaganego do nabycia prawa do emerytury w niższym wieku emerytalnym (art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z FUS), jeżeli pracownik w ustawowym terminie zgłosił swój powrót do tego zatrudnienia. Apelujący podkreślił, że sytuacja taka nie miała miejsca w rozstrzyganej sprawie, gdyż wnioskodawca przed powołaniem go do czynnej służby wojskowej nie był zatrudniony w warunkach szczególnych, a jedynie w trakcie odbywania służby zdobył uprawnienia spawacza. Podjęte zatrudnienie nie było kontynuacją zatrudnienia z okresu przed powołaniem do służby wojskowej lecz nowym stosunkiem pracy co w świetle obowiązujących we wskazanym okresie przepisów nie daje podstaw do uwzględnienia tego okresu do nabycia prawa do emerytury w niższym wieku.

Pełnomocnik ubezpieczonego, ustosunkowując się do apelacji, wniósł o:

1. odrzucenie apelacji ze względu na uchybienie terminu na złożenie wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku,
2. z ostrożności procesowej, o oddalenie apelacji pozwanego jako bezpodstawnej,
3. zasądzenie od pozwanego na rzecz wnioskodawcy kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisowych.

W uzasadnieniu odpowiedzi pełnomocnik wnioskodawcy podniósł, iż apelacja pozwanego winna być odrzucona ze względu na istotne uchybienie terminowi na złożenie wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku oraz o dostarczenie go wraz z wyrokiem – czego dopuścił się organ rentowy. Ponadto, powyższa apelacja nie zasługuje na uwzględnienie, albowiem brak jest podstaw do uznania, że oceny prawne dokonane przez Sąd Orzekający były błędne. Sąd sprawę rozpoznał wnikliwie, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa i nie dopuścił się naruszenia przepisów

w zakresie, w jakim wyrok skarży pozwany, zaś wszelkie okoliczności stanowiące podstawę takiego rozstrzygnięcia zostały udowodnione przez wnioskodawcę.

Na rozprawie apelacyjnej dnia 26 maja 2015r. pełnomocnik ubezpieczonego złożyła dowody w postaci 4 rozkazów dziennych dowódcy jednostki wojskowej na okoliczność pracy w szczególnych warunkach w czasie służby w wojsku.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Apelacja organu rentowego okazała się w pełni uzasadniona.

Tytułem wstępu należy zauważyć, że Sąd Okręgowy ustalając stan faktyczny w sprawie oparł się na całokształcie zebranego materiału dowodowego, przedstawił w pisemnym uzasadnieniu wyroku wszystkie środki dowodowe, które Sąd odwoławczy przyjmuje za własne bez konieczności ich ponownego przytaczania w całości. Jednocześnie Sąd Apelacyjny podzielił za trafną tę część oceny, że w zebranych materiale dowodowym brak jest podstaw by uznać, że w okresie odbywania zasadniczej służby wojskowej wnioskodawca był związany z jednostką wojskową umową o pracę. Wbrew ponawianym przez ubezpieczonego argumentom oraz złożonym przez jego pełnomocnika rozkazom dziennym dowódcy jednostki na okoliczność wykonywanej w czasie odbywania służby wojskowej pracy w szczególnych warunkach – Sąd meriti prawidłowo uznał, iż z przedstawionych dokumentów wojskowych wynika wprost, iż wnioskodawca miał jedynie status żołnierza odbywającego zasadniczą służbę wojskową. Zasadnie też Sąd pierwszej instancji zauważył, że w czasie kiedy wnioskodawca odbywał zasadniczą służbę wojskową normą było szkolenie, a następnie kierowanie żołnierzy do różnych prac, w ramach chociażby wojsk inżynieryjno-budowlanych, a wykonywanie takich prac nie skutkowało jednak nawiązaniem stosunku pracy.

Odnosząc się do zarzutów naruszenia prawa materialnego należało podzielić argumenty organu rentowego, że Sąd Okręgowy dokonał błędnej wykładni wskazanych przepisów i niewłaściwie zastosował analizowane przepisy art. 107 pow. ustawy z dnia 21 listopada 1967r. o powszechnym obowiązku obrony Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej (w brzmieniu obowiązującym do dnia 5 sierpnia 1979r.) oraz postanowienia § 7 ust. 1 i 2 cyt. rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 22 listopada 1968r. w sprawie szczególnych uprawnień żołnierzy i ich rodzin. Rację ma apelujący, że treść art., 108 ust. 1 omawianej ustawy stanowi, że okres odbytej zasadniczej służby wojskowej zalicza się do okresu zatrudnienia w zakresie wszelkich uprawnień związanych z zatrudnieniem pracownikom, którzy po odbyciu tej służby podjęli zatrudnienie w tym samym zakładzie pracy w którym byli zatrudnieni przed powołaniem do służby, albo w tej samej gałęzi pracy. Innymi słowy to oznacza, iż osoba jest najpierw zatrudniona na podstawie umowy o pracę, uzyskała status pracownika i w trakcie trwania stosunku pracy zostaje powołana do odbycia zasadniczej służby wojskowej, a po jej odbyciu wraca do tego samego zakładu pracy. Natomiast w treści art. 107 ust. 1 ustawy – ustawodawca nie określił uprawnień pracownika, tylko żołnierza zwolnionego ze służby wojskowej, który przed powołaniem do tej służby nie był zatrudniony albo z ważnych przyczyn nie podjął zatrudnienia przed powołaniem, a dopiero może zgłosić wniosek o zatrudnienie stosownie do posiadanych kwalifikacji. Właśnie z takim przypadkiem mamy w niniejszej sprawie, bowiem wnioskodawca od dziecka pracował w gospodarstwie rolnym rodziców do dnia 26.10.1970r. i od następnego dnia został wcielony do jednostki wojskowej w celu odbycia służby wojskowej. Dlatego też wobec wnioskodawcy należało, jak prawidłowo wskazał apelujący – zastosować § 5 ust. 1 cyt. rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 22 listopada 1968r. bowiem podjęte po wojsku pierwsze zatrudnienie na podstawie umowy o pracę nie było kontynuacją pracy w tym samym zakładzie pracy. Zatem wbrew ocenie Sądu, wnioskodawca jako poborowy odbywający służbę, bez uprzedniego zatrudnienia na umowę o pracę, nie może być uważany za pracownika.

Zaakcentować należy, iż Sąd Okręgowy powołując wiele orzeczeń Sądu Najwyższego podkreślił, że w kolejnych orzeczeniach tenże Sąd prezentował jednolitą wykładnię przepisów, według której okres służby wojskowej dla żołnierza zatrudnionego przed powołaniem do czynnej służby wojskowej w szczególnych warunkach (I kategorii zatrudnienia), który po zakończeniu tej służby podjął zatrudnienie w tych samych warunkach jest także okresem pracy w szczególnych warunkach. Sąd Apelacyjny podziela powyższą wykładnię i wskazuje, iż Sąd Najwyższy nadal prezentuje dotychczasową linię orzeczniczą, m. in. wyroki z dnia 6 lutego 2014r., II UK 349/12, z dnia 20 marca 2013r. I UK 544/12, z dnia 17 maja 2012 I UK 399/11, z dnia 22 października 2009r. I UK 126/09.

Mając na uwadze powyższe, a w szczególności brak podstaw do zastosowania art. 373 k.p.c. oraz omyłkowo przyznane świadczenie co do daty, Sąd Apelacyjny na podstawie art. 386 §1 k.p.c. zmienił zaskarżony wyrok w całości i oddalił odwołanie.

SSA Urszula Iwanowska SSA Romana Mrotek SSA Zofia Rybicka-Szkibiel